

(۲) اسم منقوص: اسمی که آخر آن «ی» باشد البته «ی» و یا ماقبل آن ساکن نباشد، مانند: قاضی، شافی

اسم منقوص در حالت رفعی و جری اعراب تقدیری دارد و در حالت «نصبی اعراب ظاهری».

جاءَ القاضی

فاعل و مرفوع تقدیراً

سَلَّمْتُ علی القاضی

مجرور به حرف جر تقدیراً

رَأَيْتُ القاضی

م. به و منصوب ظاهراً

یاد آوری) ذکر چند نکته نگارشی:

- ۱- هر کلمه‌ای که در عربی صدای آ بدهد ← الف ساکنی است که حرف
ماقبل آن مفتوح است: ذَهَبًا، تَكْتَبَانِ، عَالِي
- ۲- هر کلمه‌ای که در عربی صدای ای بدهد ← ی ساکنی است که حرف
ماقبل آن مکسور است: رَاضِي، مُتَقِين
- ۳- هر کلمه‌ای که در عربی صدای او بدهد ← واو ساکنی است که حرف
ماقبل آن مضموم است: كَتَبُوا، تَكْتَبُونَ

نکته ۱: اسم منقوص که آخر آن صدای ای می‌دهد و آخرش ی دارد نباید تشدید داشته باشد. بنابراین کلماتی آخر آن «ی» مَدَد و یا «ی» ما قبل ساکن باشد مانند: علیّ، اسلامیّ، وحیّ و ... اسم منقوص نیستند.

نکته ۲: به کلماتی که آخرشان (یّ یا یّه) دارند «اسم منسوب» گوییم. از نظر دستوری «اسم صحیح الاخر» محسوب شده، معمولاً صفت هستند و اعراب ظاهری اصلی دارند مثل:

سافرتُ بایرانِ الاسلامیّه

صفت و مجرور ظاهراً

(۳) اسم مضاف به ضمیر «ی» متکلم وحده: هر اسمی که به ضمیر «ی» متکلم وحده

اضافه شود، اعرابش در هر سه حالت رفع و نصب و جر تقدیری می باشد مانند:

هذا کتابی

خبر مفرد و

مرفوع تقدیراً

وجدتُ کتابی

م. به و

منصوب تقدیراً

مررتُ بکتابی

مجرور به حرف جر و

مجرور تقدیراً